

Índex de continguts

1 Introducció.....	2
1.1 El Sistema operatiu.....	2
2 El processador de textos Writer.....	3
2.1 Creant un document Writer.....	4
3 Desar un document a la memòria USB.....	7
3.1 Desmuntar la memòria USB de forma segura.....	10
4 Formatar text.....	11
4.1 Salt de pàgina.....	15
4.2 Taules.....	16
4.3 Inserir una imatge.....	24
4.4 Interlineat.....	26
4.5 Encapçalament i peu de pàgina.....	28
4.6 Recompte de paraules.....	30
5 Text amb format i text pla.....	36

1 Introducció

Comencem la matèria d'informàtica aprenent a utilitzar les funcions bàsiques del processador de textos Writer.

Writer forma part del paquet ofimàtic [LibreOffice](#). LibreOffice és un programari lliure, és a dir, que qualsevol persona el pot descarregar d'Internet legalment de forma gratuïta.

1.1 El Sistema operatiu

Per poder utilitzar un programari, l'ordinador precisa un sistema operatiu, que gestiona els processos relacionats amb el programari (software) i el maquinari (hardware).

El maquinari són els dispositius físics, com monitor, teclat, ratolí, impressora, altaveus, etc.

El programari són les aplicacions que utilitzem, els programes, com per exemple un videojoc, el whatsapp, un navegador per accedir a Internet, un processador de textos o el mateix sistema operatiu.

El sistema operatiu normalment es troba desat al disc dur intern de l'ordinador, però també és possible fer funcionar l'ordinador amb un sistema operatiu des d'un dispositiu extern, com per exemple una memòria USB.

Hi ha multitud de sistemes operatius amb els quals fer funcionar els nostres ordinadors. Els més coneguts són Linux, MacOS, Windows i Android.

Nosaltres utilitzarem una versió de Linux anomenada Ubuntu. Igual que el paquet ofimàtic LibreOffice, [Ubuntu](#) és un programari de lliure distribució i per tant gratuït.

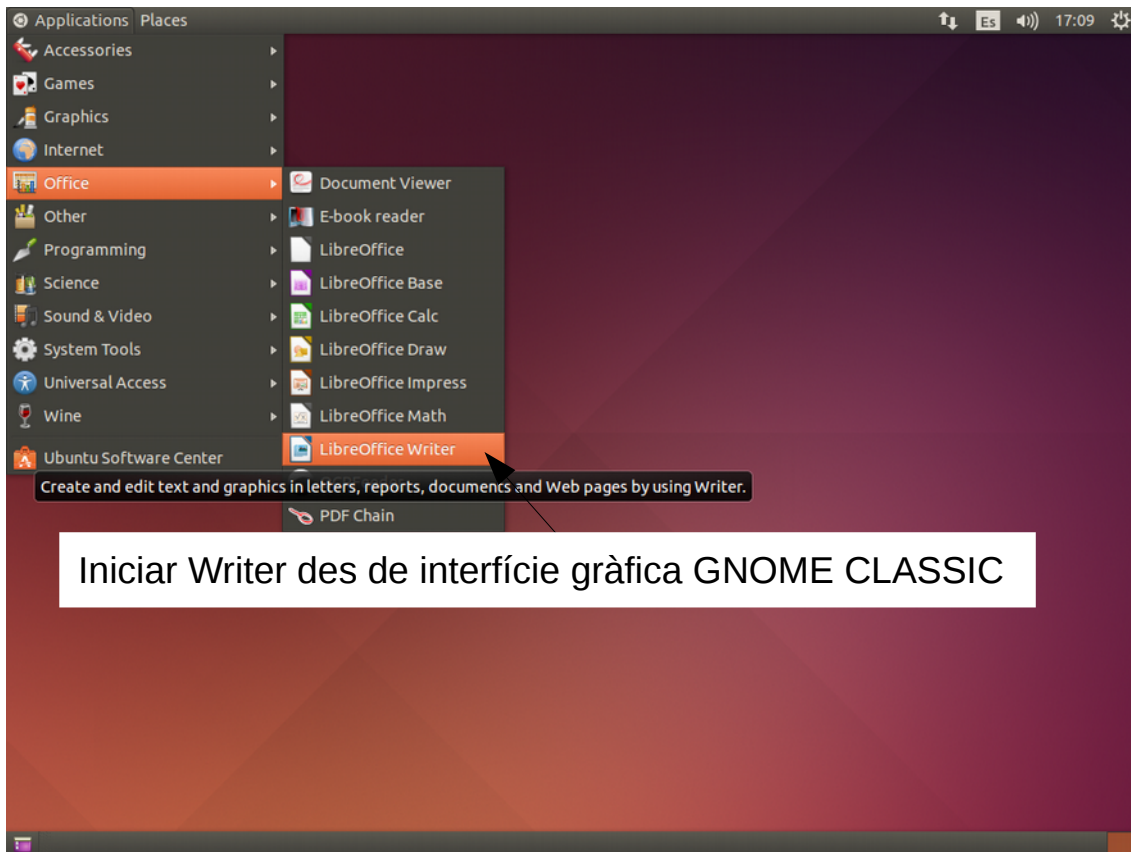
2 El processador de textos Writer

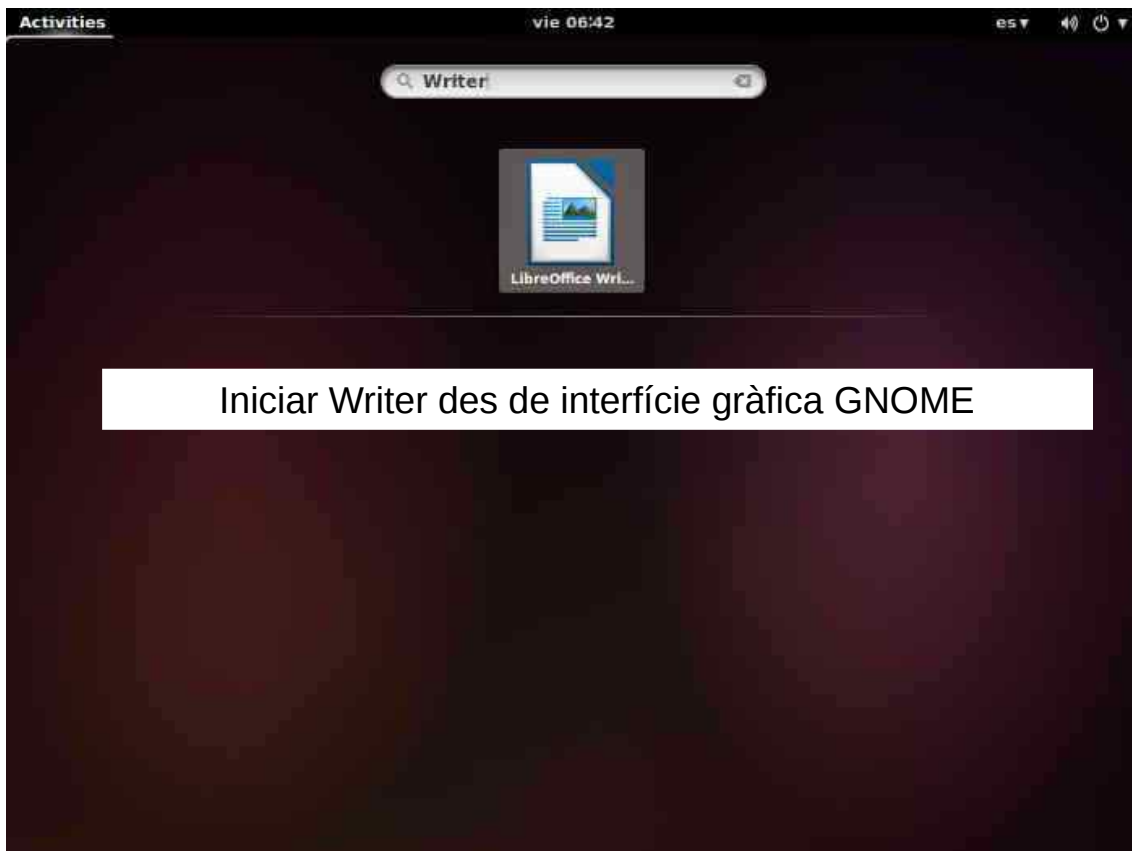
Writer és un processador de textos. Això significa que és un programa per escriure textos i donar-los format. Amb Writer es poden determinar infinitat de característiques del document escrit, com per exemple la disposició del text en el full, seleccionant els marges de pàgina, la distància entre línies, l'alineació del text, tipus i mida de lletra ...

Aquests document està fet amb Writer i com es veu, acabo de
canviar la mida dels marges de pàgina, que ara són molt més
grans.

2.1 Creant un document Writer

Suposant que acabem d'iniciar l'ordinador, ens trobarem en una interfície gràfica d'usuari d'Ubuntu. Hi ha moltes interfícies gràfiques per Ubuntu, però en qualsevol d'elles és fàcil trobar la forma d'iniciar Writer.

La interfície gràfica d'usuari és la presentació del sistema operatiu a la pantalla. Un mateix sistema operatiu pot «vestir-se» de diverses formes, és a dir, canviar el seu aspecte, el que nosaltres veiem, per exemple els llocs on es troben els menús per accedir a les carpetes o per apagar l'ordinador, però no la seva forma de funcionar.

Igual que Ken i Barbie, el sistema operatiu es pot vestir al teu gust amb una interfície gràfica d'usuari.

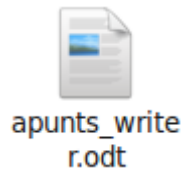
A classe només utilitzarem la interfície GNOME CLASSIC.

3 Desar un document a la memòria USB

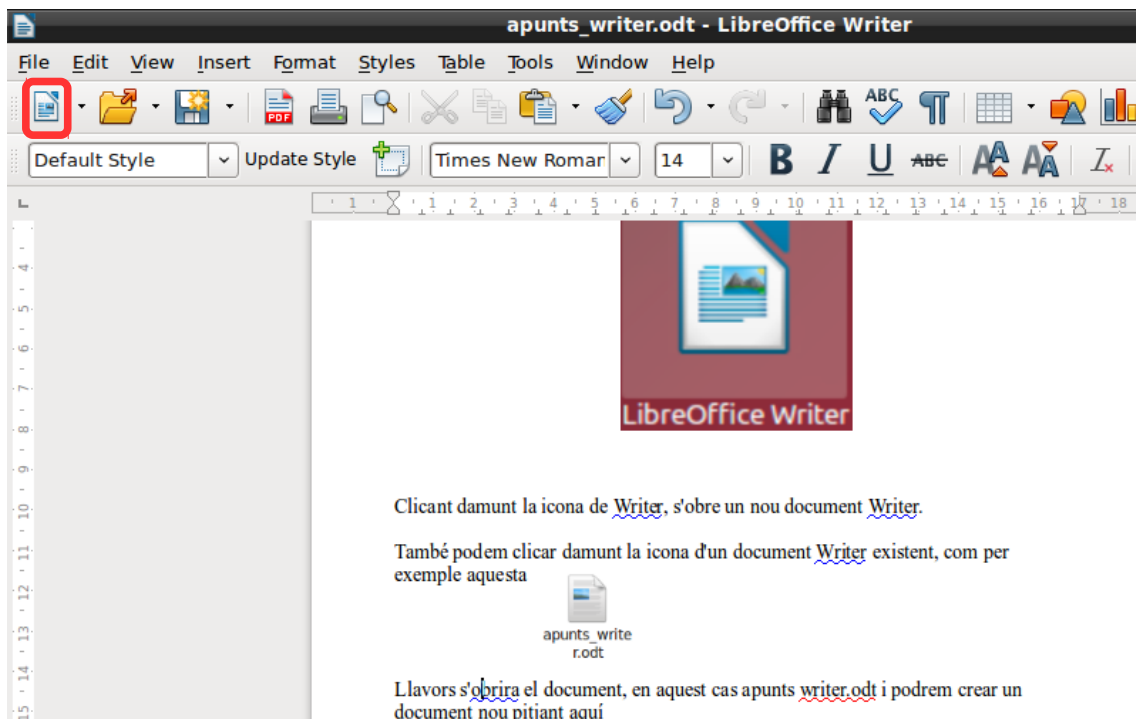
Clicant damunt la icona de Writer, s'obre un nou document Writer.

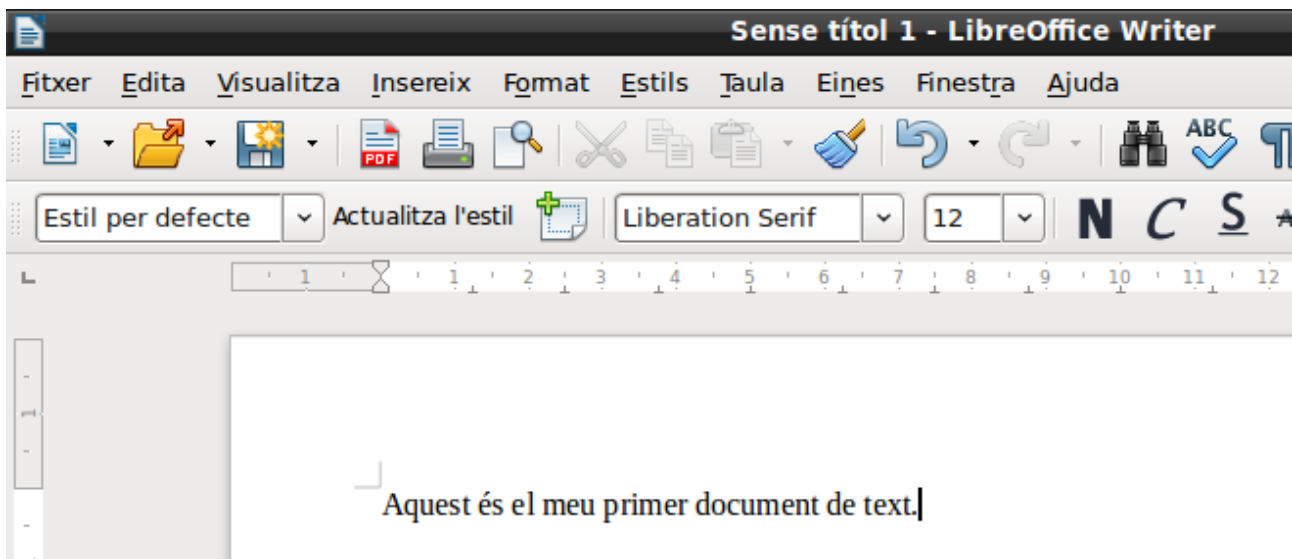
També podem clicar damunt la icona d'un document Writer existent, com per exemple aquesta

Lavors s'obrirà el document, en aquest cas «apunts writer.odt» i podrem crear un document nou pitjant en la icona marcada.

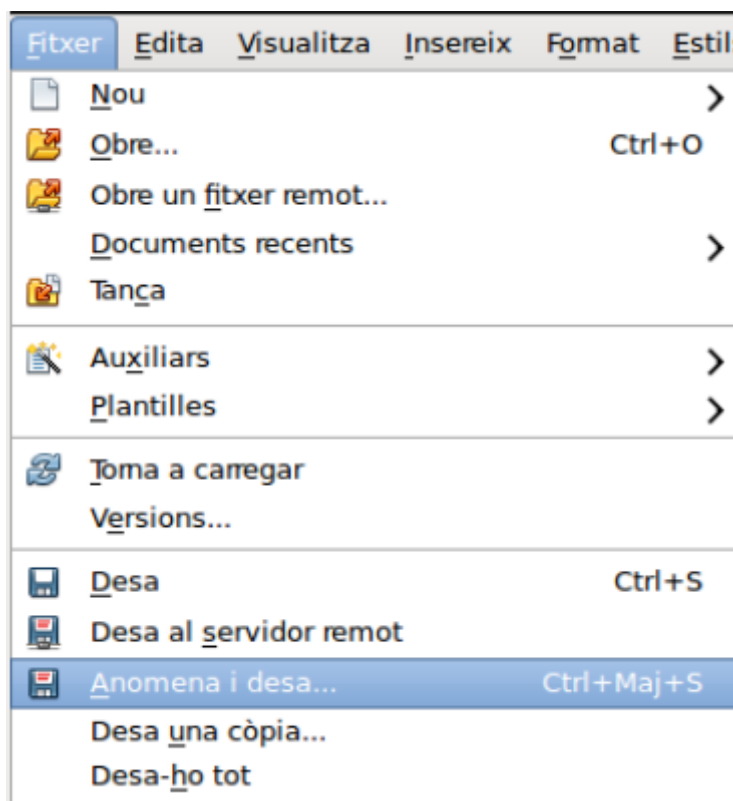

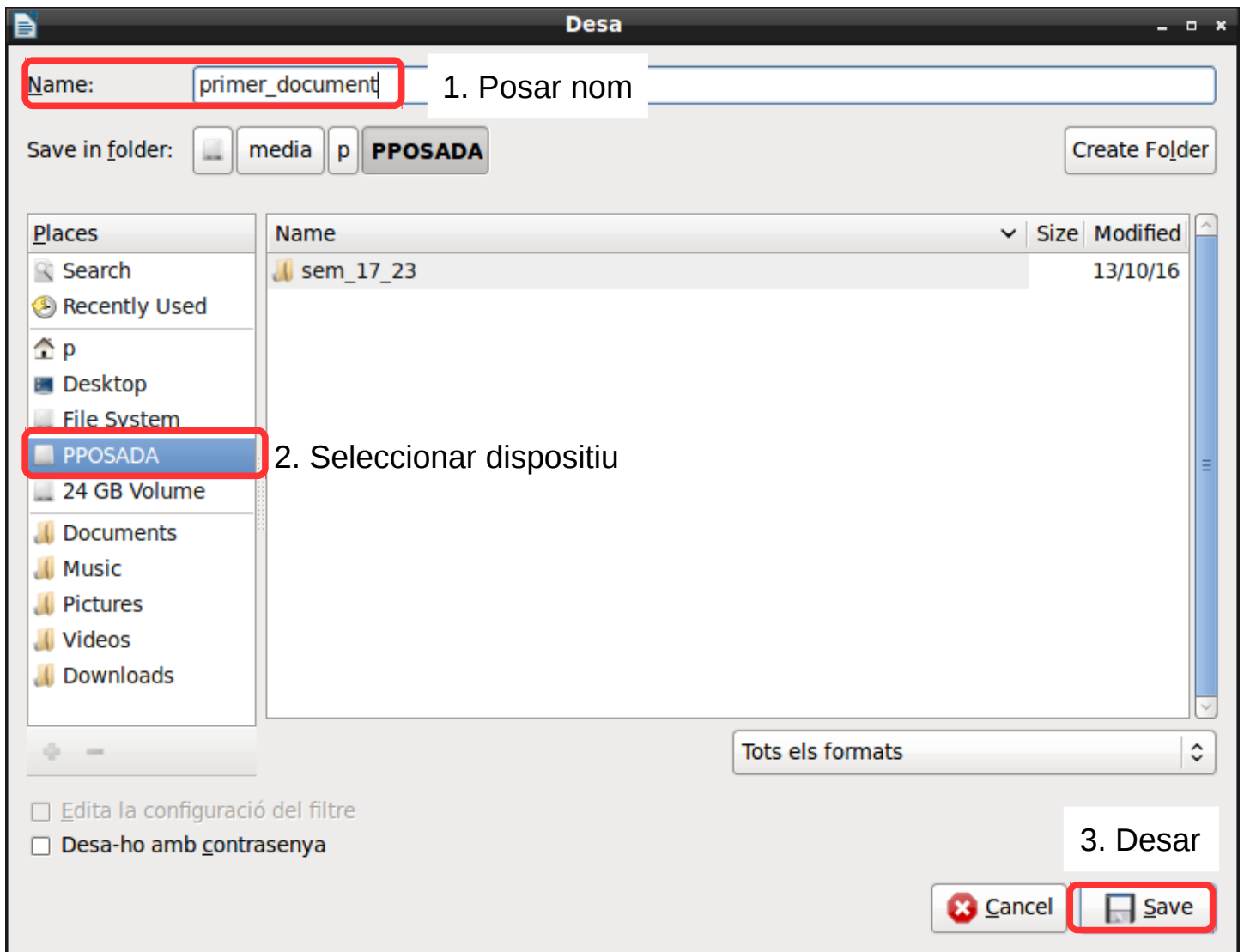
Crearem ara un nou document de Writer amb el següent text:

Ara volem desar aquest document en la nostra memòria USB.

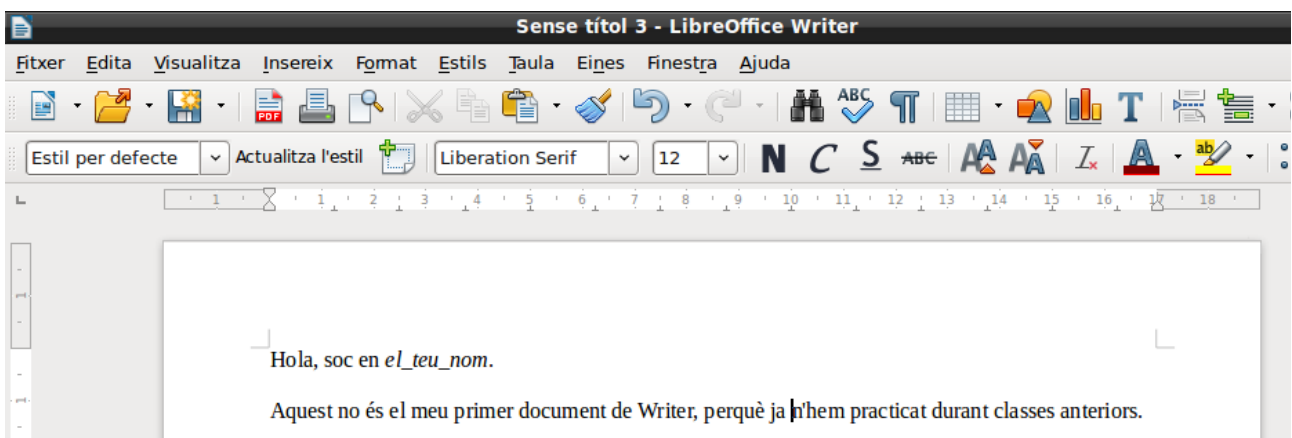
Fitxer → Anomena i desa → Introduir nom del document → seleccionar la memòria USB → pitjar desa (save)

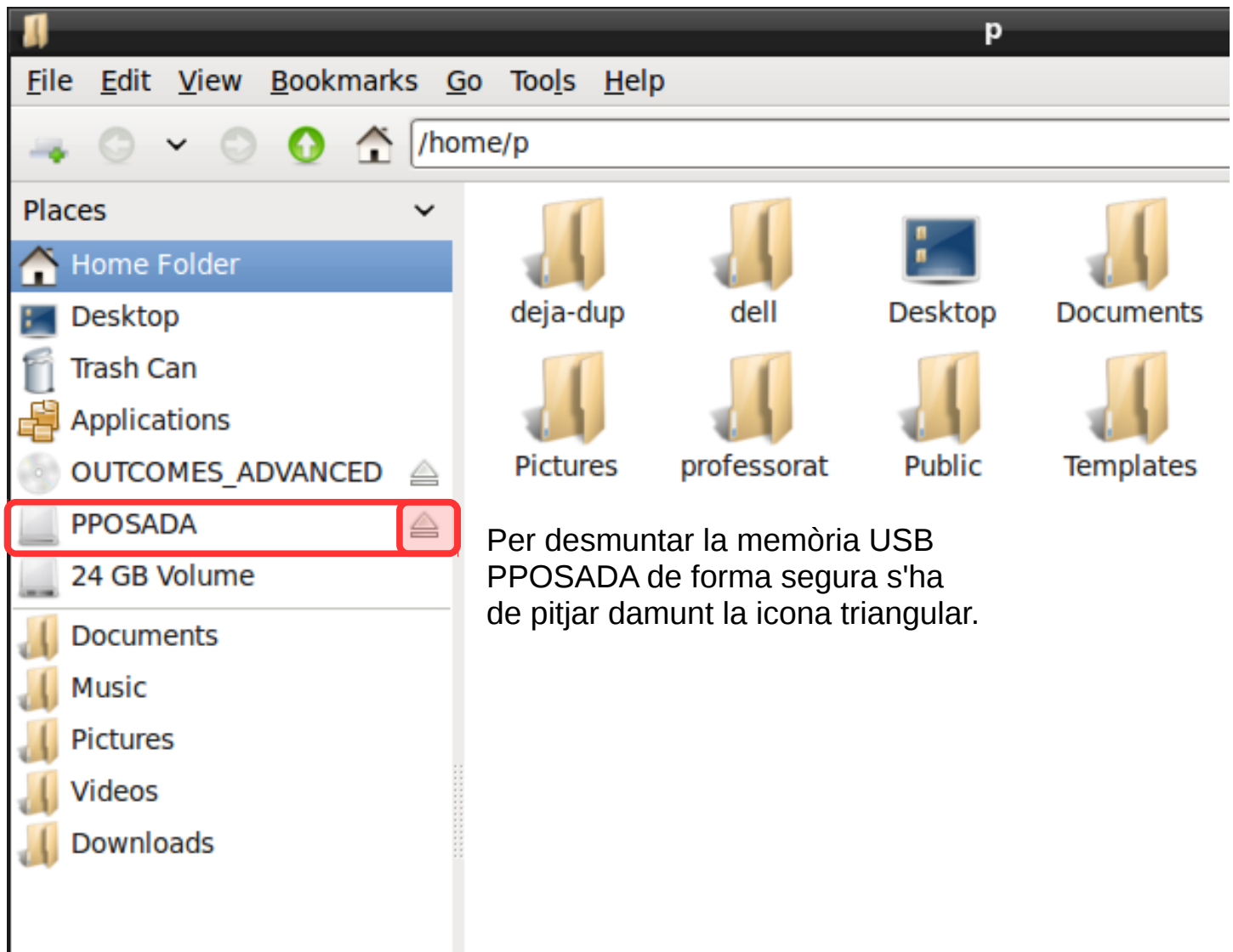
Exercici Writer 1

Crea un document Writer com el de la següent imatge i desa-ho amb el nom «ex_writer_1» a la teva memòria USB.

3.1 Desmuntar la memòria USB de forma segura

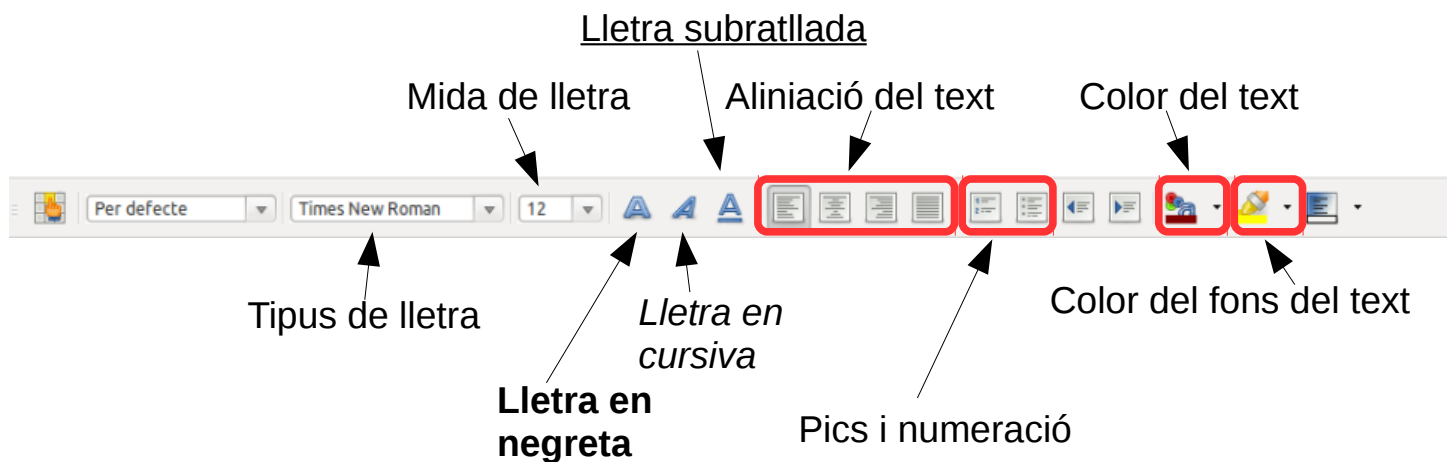
Perquè tot el que hem desat a la memòria USB durant la nostra feina amb l'ordinador quedi gravat i no es perdien en treure la memòria USB de l'ordinador, hem de desmuntar la memòria USB de forma segura.

Per desmuntar la memòria USB PPOSADA de forma segura s'ha de pitjar damunt la icona triangular.

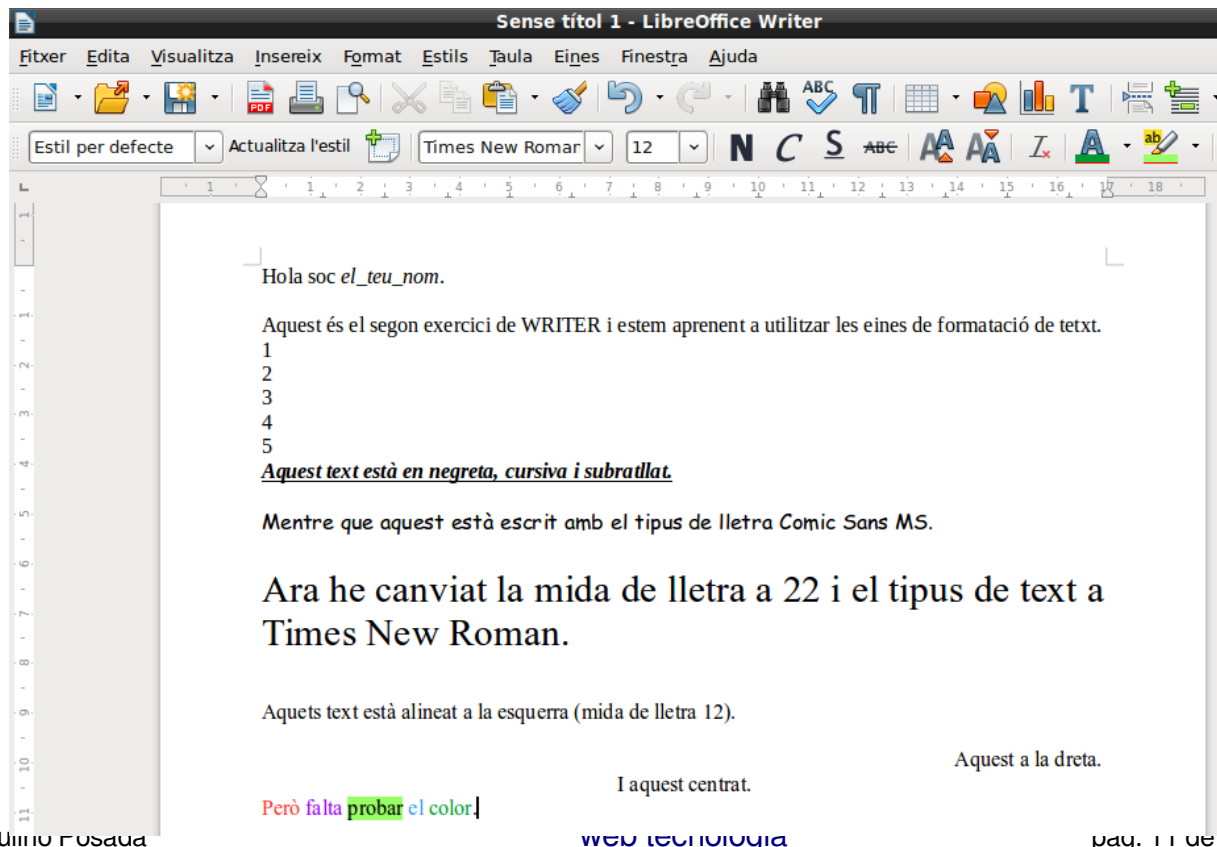
4 Formatar text

Formatar text significa donar forma al text que escrivim en el document Writer. La barra d'eines de text mostra una sèrie d'icones anomenades accessos ràpids a les principals funcions de formatació de text.

Exercici Writer 2

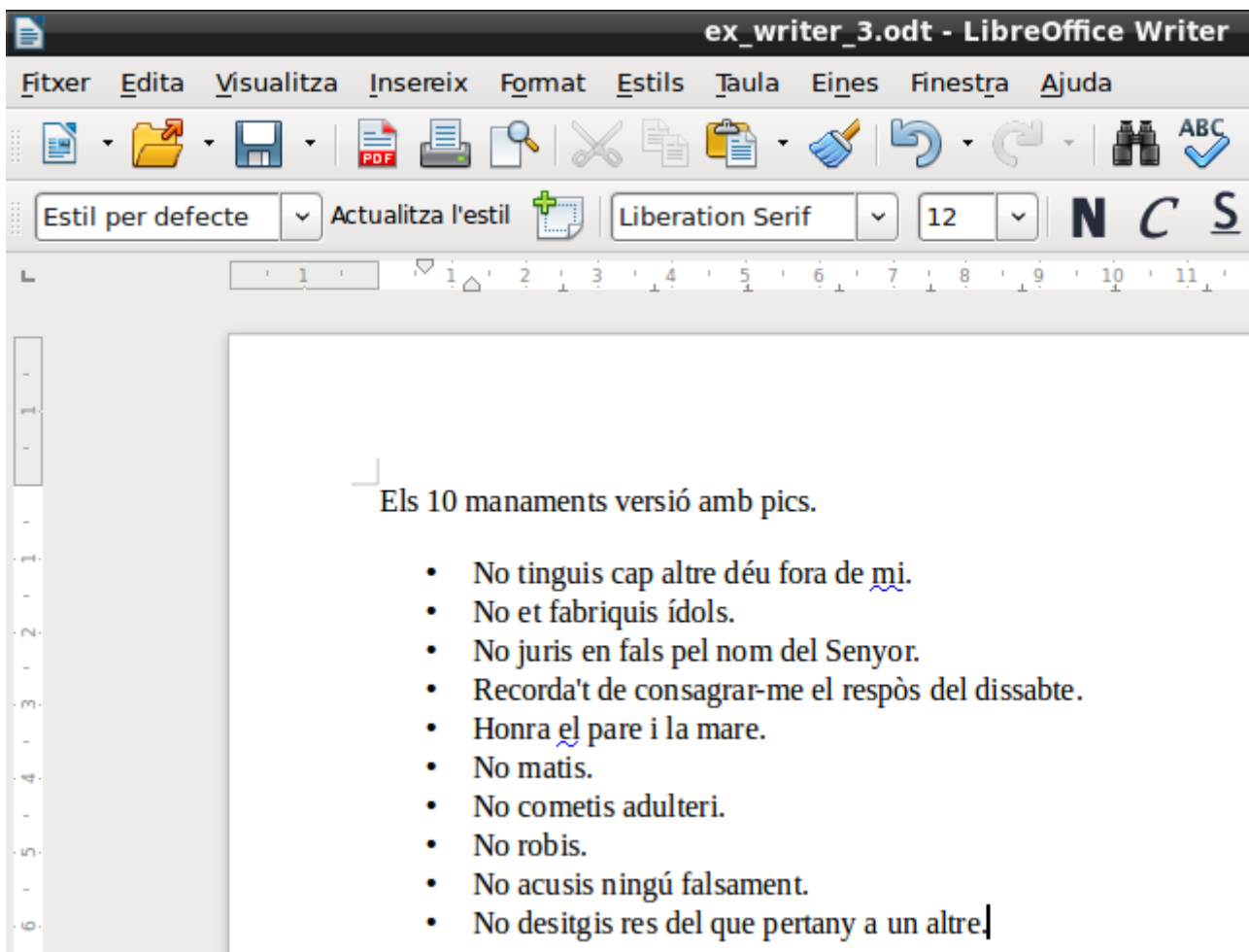
Crea un document Writer com el de la següent imatge i desa-ho amb el nom «ex_writer_2» a la teva memòria USB.

Exercici Writer 3

Obre l'arxiu «manaments.txt» i copia el text que hi trobis a un nou document de Writer.

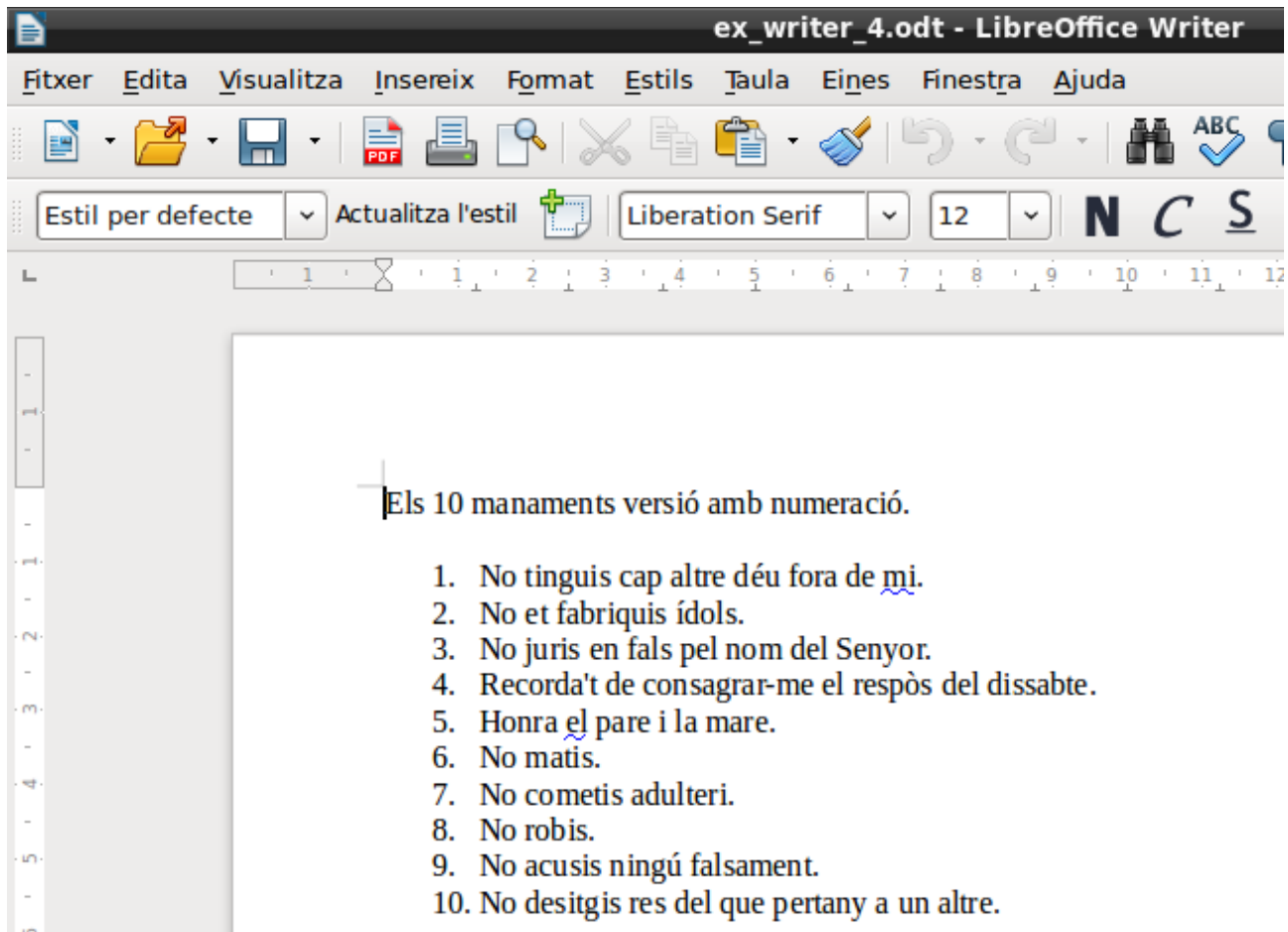
Dóna el següent format al nou document de Writer in anomena'l «ex_writer_3».

Exercici Writer 4

Obre l'arxiu «manaments.txt» i copia el text que hi trobis a un nou document de Writer.

Dóna el següent format al nou document de Writer in anomena'l «ex_writer_4».

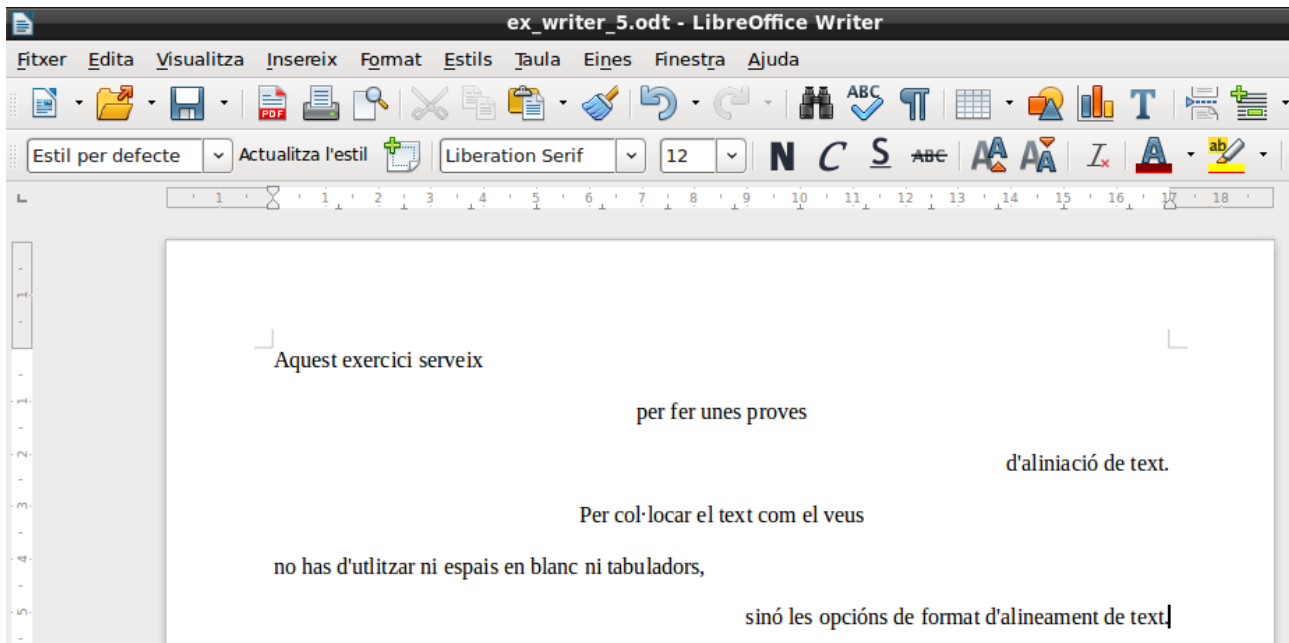

Recorda que l'onzè manament a l'escola és:

11. No facis res que pugui desviar l'atenció dels teus companys del que està dient la professora (o el professor).

Exercici Writer 5

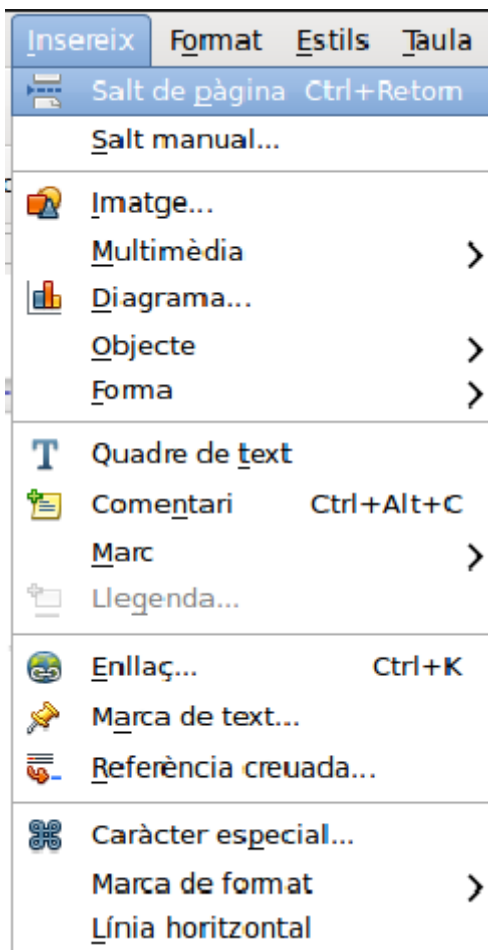
Crea un document Writer com el de la següent imatge i desa-ho amb el nom «ex_writer_5» a la teva memòria USB.

4.1 Salt de pàgina

Quan, escrivint un document de Writer, arribem al final d'una pàgina, Writer automàticament insereix una pàgina nova perquè poguem seguir escrivint.

De vegades, volem inserir pàgines, sense haver arribat a omplir una pàgina completa. En aquets cas podem utilitzar l'opció «Salt de pàgina» del menu «Insereix».

Exercici Writer 6

Crea un document Writer amb 3 pàgines. En cada pàgina has d'escriure el nom d'un animal.

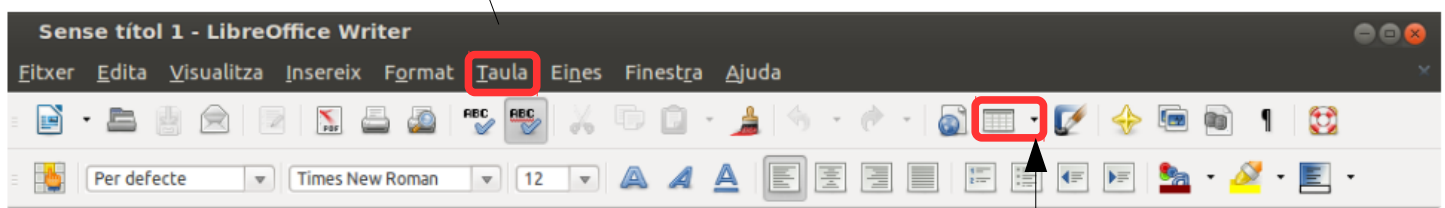
Desa el document com a «ex_writer_6» a la teva memòria USB.

4.2 Taules

Hem utilitzat taules per fer els plans de treball del Tàngram i de la reparació de la roda punxada.

Per inserir una taula en el nostre document tenim dues opcions, utilitzar una icona d'accés ràpid o la opció «Taula» del menú.

Opció "Taula" del menú

Icona d'accés ràpid

Una taula es compon de cel·les. Les línies o files d'una taula són conjunts de cel·les horitzontals. Les columnes d'una taula són conjunts de cel·les verticals.

La següent és una taula del tipus 3 x 2, perquè té 3 files i 2 columnes. En total, aquesta taula té 6 cel·les.

	columna 1	columna 2
fila 1	cel·la 1 - 1	cel·la 1 - 2
fila 2	cel·la 2 - 1	cel·la 2 - 2
fila 3	cel·la 3 - 1	cel·la 3 - 2

Exercici Writer 7

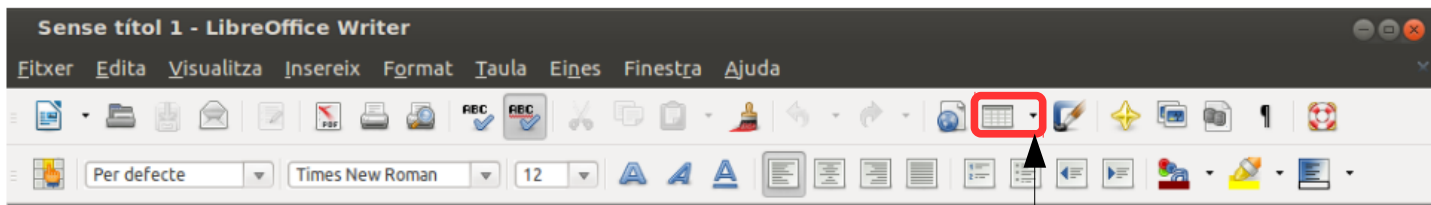
Obre el document «ex_writer_7.odt» de la teva memòria USB i contesta les preguntes.

1. De quin tipus és la següent taula?
2. Quantes cel·les té?
3. Quin és el contingut de la cel·la 3-3?
4. Quin és el contingut de la fila 5?
5. Quin és el contingut de la columna 4?

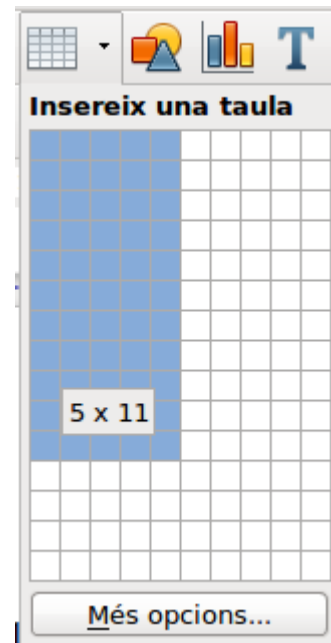
a	b	c	d	e	f
g	h	i	j	k	l
m	n	o	p	q	r
s	t	u	w	x	y
z	A	B	C	D	E
F	G	H	I	J	K
L	M	N	O	P	Q

Icona d'accés ràpid per fer una taula

Pel pla de treball de la roda punxada necessitem una taula de 11 línies i 5 columnes. Cliquem damunt lla icona d'accés ràpid i seleccionem una taula de 5 x 11 cel·les.

Icona d'accés ràpid

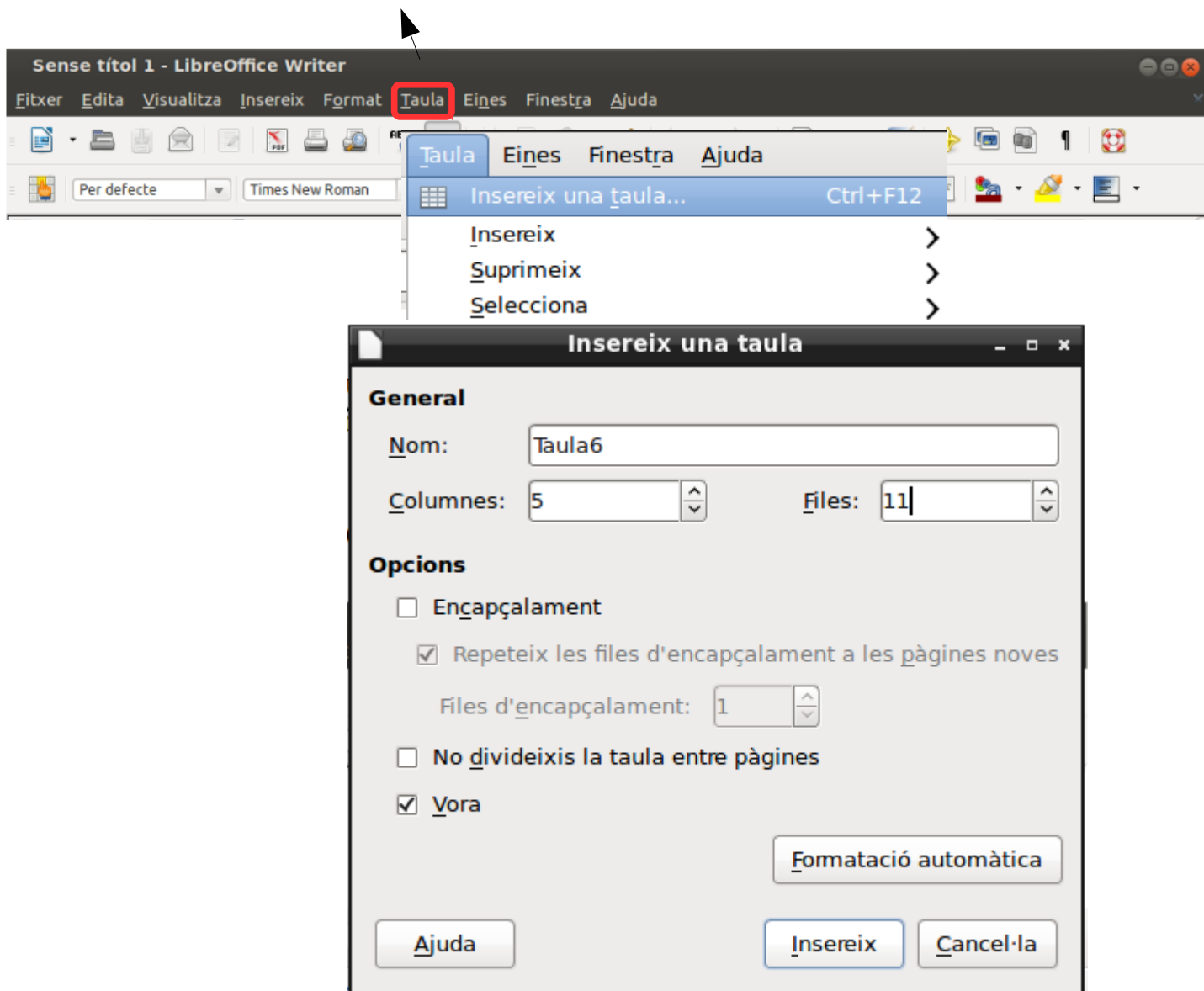
El resultat és el següent.

Menú Taula

Podem aconseguir el mateix resultat utilitzant l'opció «Taula» del menú.

Taula → Insereix Taula → s'obre la finestra «Insereix una taula», on podem seleccionar el nombre de columnes i files.

Opció “Taula” del menú

Exercici Writer 8

Crea un document Writer amb una taula de 5 x 11.

Desa el document com a «ex_writer_8» a la teva memòria USB.

Creant una taula per fer un pla de treball

Ara volem canviar la primera fila de la taula de 5x11, perquè només tingui dues cel·les.

Per fer-ho, seleccionem les tres primeres cel·les de la fila 1.

A continuació anem al menú «Taula» i seleccionem

Taula → Fusiona les cel·les

Feim el mateix amb les 2 darreres cel·les de la fila 1.

Ara volem canviar la segona fila, fusionant les 5 cel·les, de forma que només en quedi una.

Per això seleccionem les 5 cel·les de la segona fila i les fusionem.

Taula → Fusiona les cel·les

Aquest és el model de taula que varem utilitzar per fer el pla de treball de la reparació d'una roda punxada.

Exercici Writer 9

Crea un document Writer amb una taula de 5 x 11 i omple les cel·les amb les dades del pla de treball per reparar una roda punxada.

Desa el document com a «ex_writer_9» a la teva memòria USB.

El resultat s'ha d'assemblar a la següent imatge:

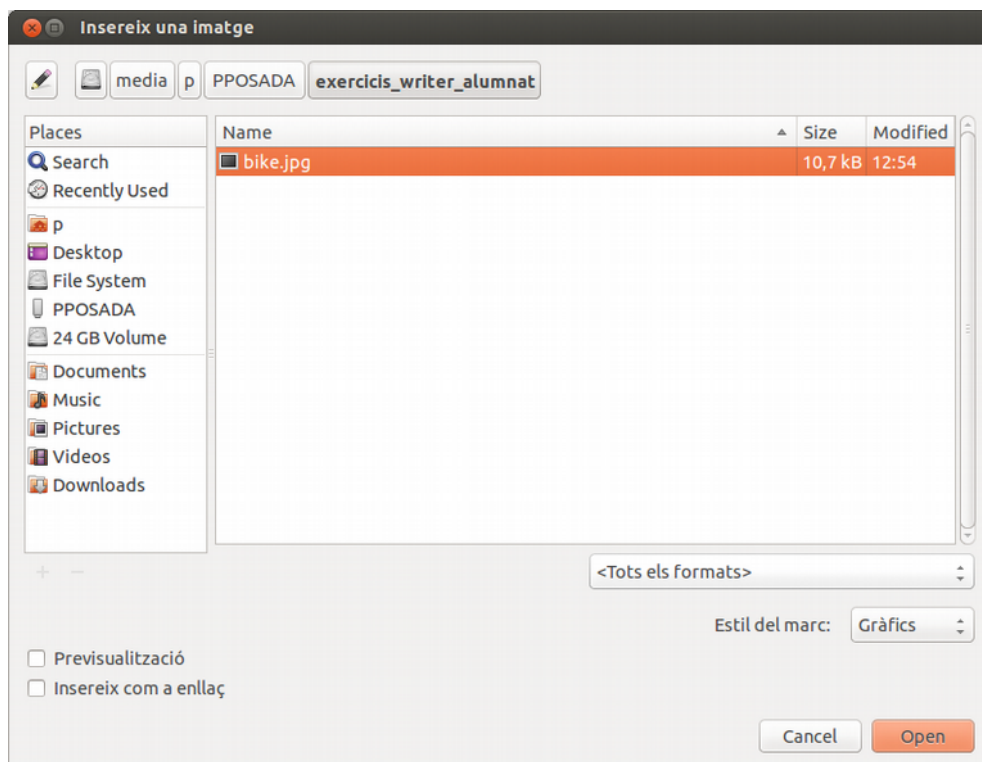
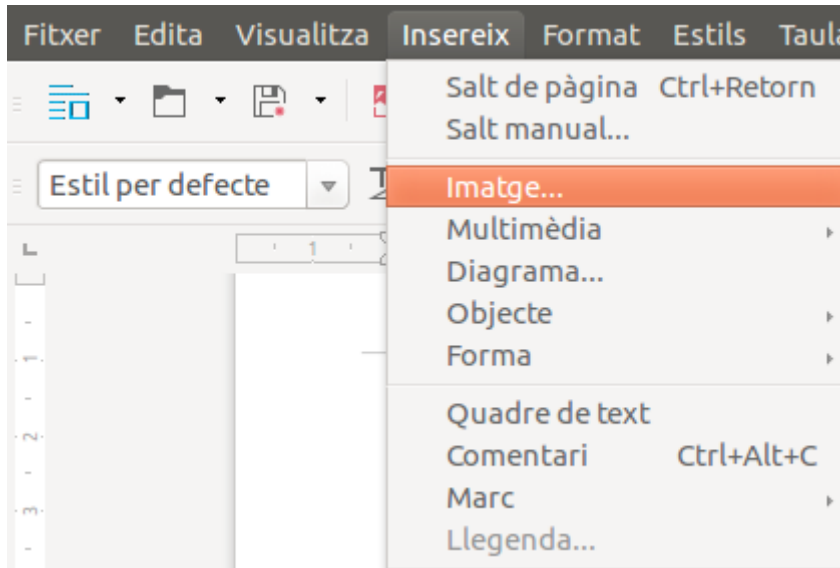
La mida de lletra de les files 1 i 2 és de 14, el tipus de lletra Arial.

La mida de les files restants és 10.

Pla de treball				Autor: <u>Paulino Posada</u>
Procés tecnològic: Reparació d'una roda punxada				
Pas	Operació	Materials	Eines	Temps estimat
1	Desmuntar roda de la bici.		Clau anglesa	5 min
2	Treure la coberta (neumàtic) de la roda per accedir a la càmera punxada.		Palanques	5 min
3	Cercar un objecte punxant dintre de la coberta i treure-ho, per evitar que torni a punxar la càmera.		Pincès	5 min
4	Cercar el forat a la càmera.	Aigua	Poal, bomba d'aire	5 min
5	Netejar la zona al voltant del forat, posar-hi adhesiu i esperar 1 minut	Adhesiu	Paper de vidre	5 min
6	Posar <u>parxe</u> damunt forat.	<u>Parxe</u>		5 min
7	Col·locar càmera dintre de coberta, muntar coberta damunt la llanta i inflar la roda.		Palanques, bomba d'aire	10 min
8	Muntar roda en bici.		Clau anglesa	5 min

4.3 Inserir una imatge

Al pla de treball de la reparació de la roda volem inserir la imatge «bicicleta.jpg».
Insereix → Imatge → memoria USB → directori «exercicis_writer_alumnat»

4.4 Interlineat

L'interlineat determina la separació entre línies. Aquest text per exemple mostra un **interlineat simple**. El que he fet quan volia deixar més espai és ficar una línia en blanc, pitjant la tecla intro. Aquí pitjo intro i en la següent línia comença un paràgraf nou.

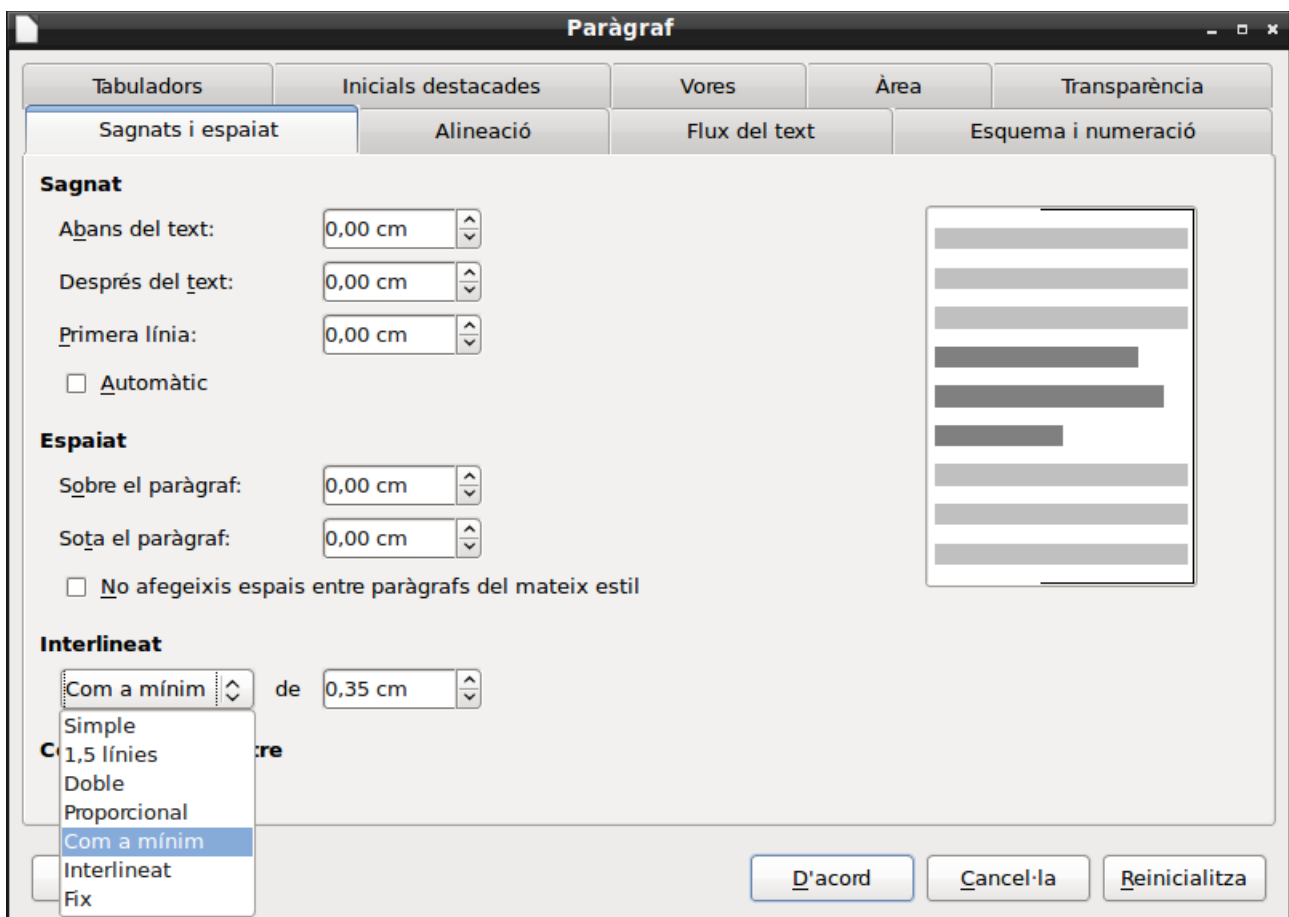
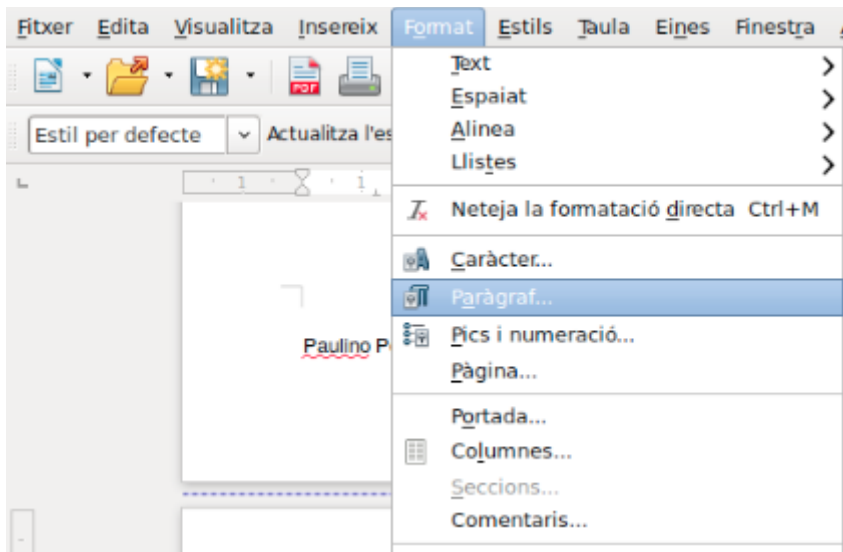
Nou paràgraf. Ara he augmentat l'**interlineat a doble**. Això què significa? Doncs que en quant arribi al final de línia, com es veu, la separació entre línies augmenta al doble. Entre les línies de text queda la separació d'una línia buida. Aquí pitjo intro i en la següent línia comença un paràgraf nou.

Nou paràgraf. Cada vegada que pitgem la tecla intro cream un nou paràgraf i ara he canviat l'**interlineat a 1,5 línies**. Com es veu, la distància entre línies ha minvat. És menor que amb l'interlineat doble, però major que amb l'interlineat simple. Aquí pitjo intro i en la següent línia comença un paràgraf nou.

Nou paràgraf. Tornem a l'**interlineat simple**. Bé certament l'interlineat pot semblar complicat, però provant-lo veureu que no ho és tant.

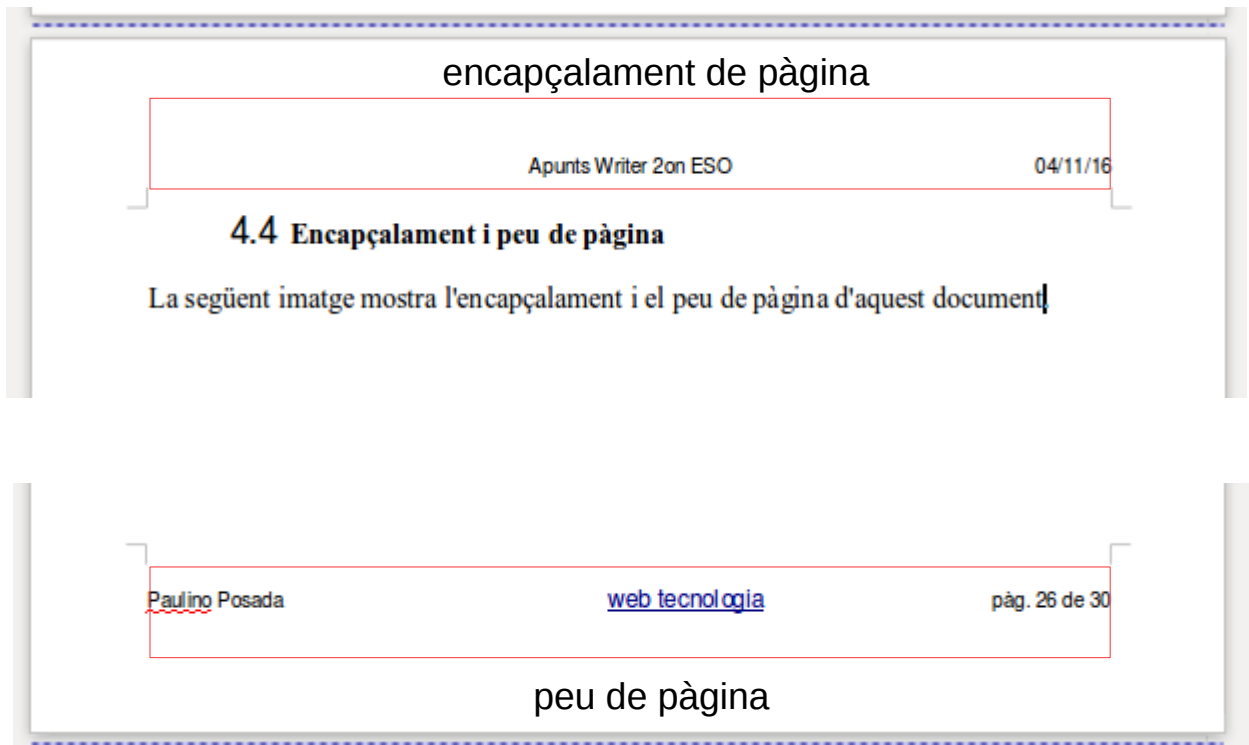
Per determinar l'interlineat triem:

Format → Paràgraf → Sagnats i espaiat → Interlineat

4.5 Encapçalament i peu de pàgina

La següent imatge mostra l'encapçalament i el peu de pàgina d'aquest document.

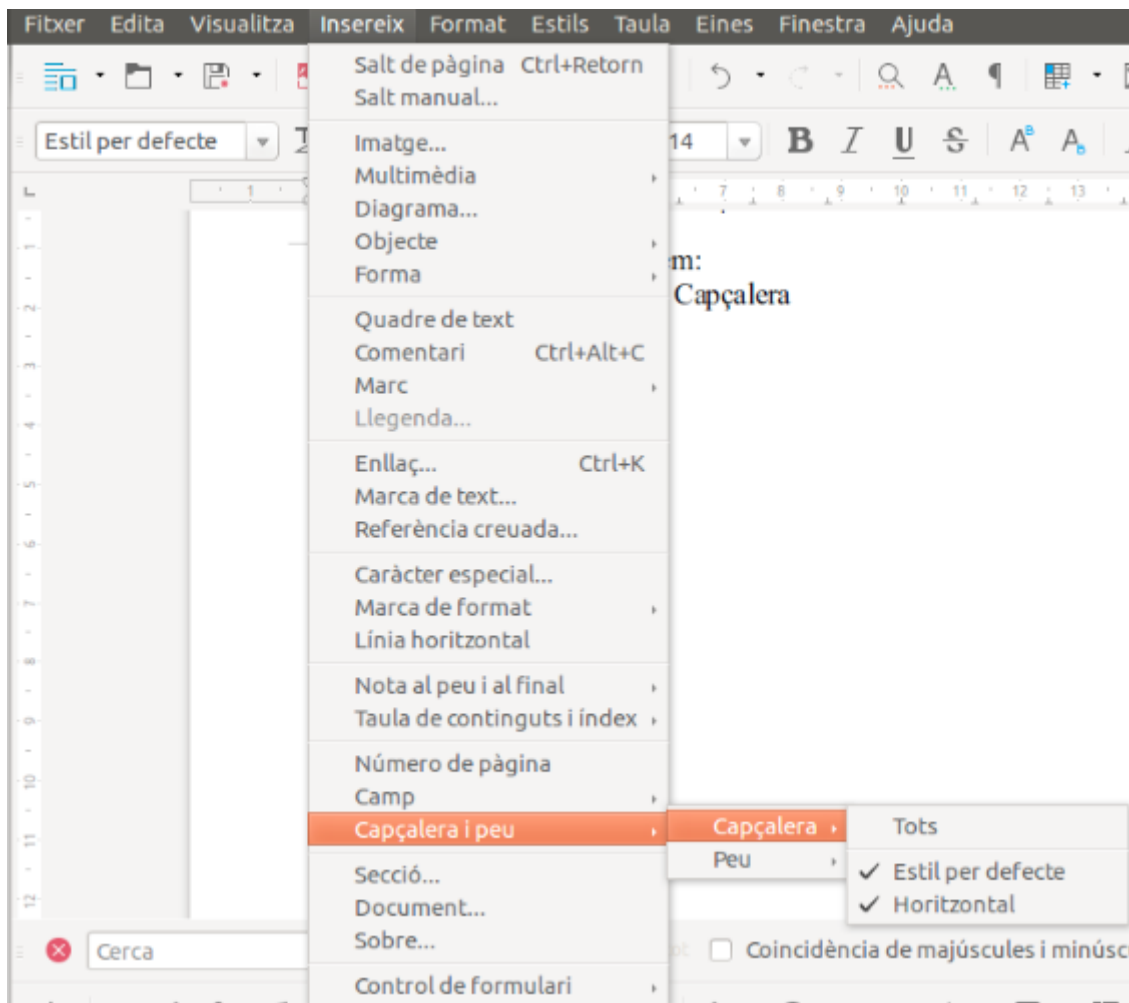

A l'encapçalament normalment indiquem el títol del document i la data.

Al peu de pàgina indiquem el número de pàgina i el recompte de pàgines, que és la suma de totes les pàgines del document. En el cas d'aquest document, també hi posa el nom de l'autor i un enllaç cap a la plana web de l'assignatura.

Per inserir l'encapçalament triem:

Insereix → Capçalera i peu → Capçalera

Per inserir el peu de pàgina triem:

Insereix → Capçalera i peu → Peu

Una vegada creats encapçalament i peu de pàgina hi podem introduir text.

Per introduir el número de pàgina triem:

Insereix → Camp → Número de pàgina

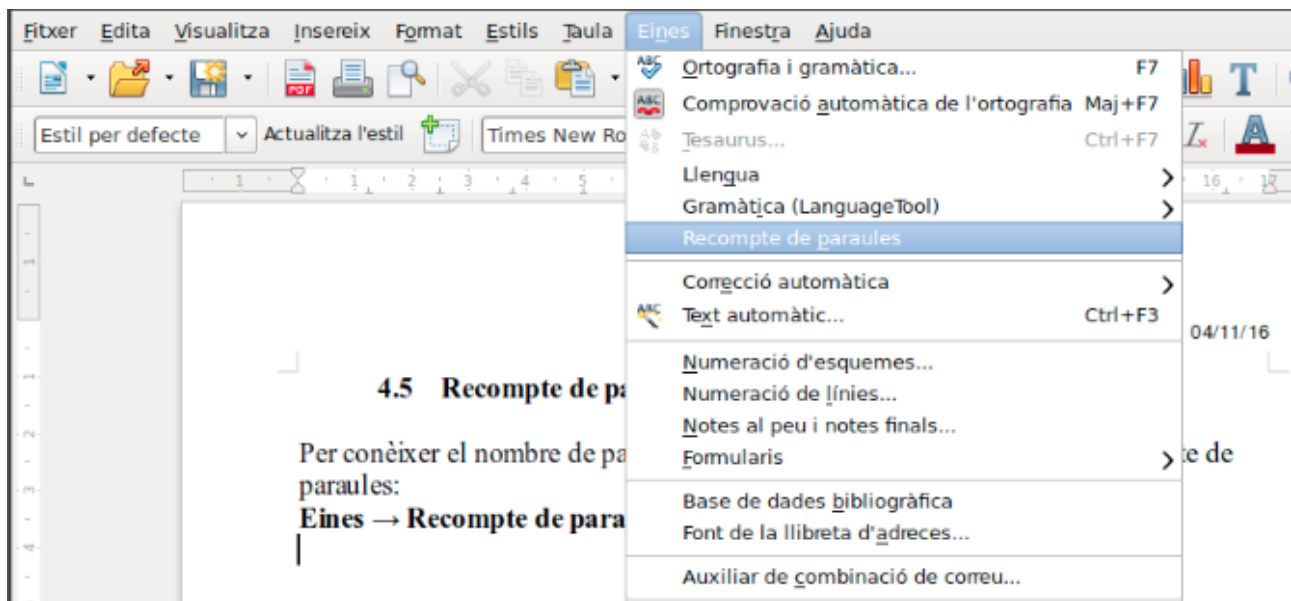
Per introduir el recompte de pàgines triem:

Insereix → Camp → Recompte de pàgines

4.6 Recompte de paraules

Per conèixer el nombre de paraules d'un document s'utilitza l'opció de recompte de paraules:

Eines → Recompte de paraules

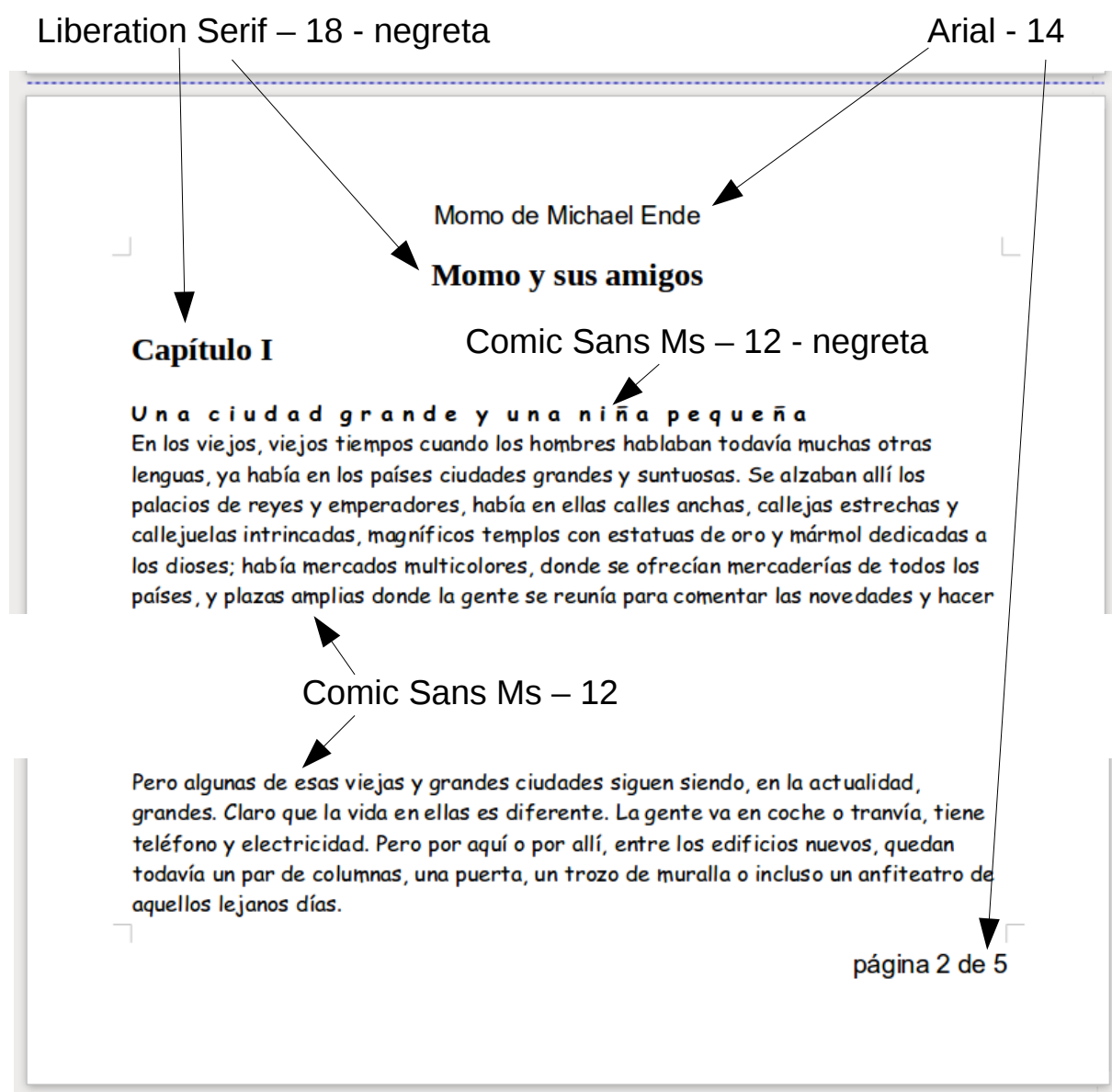
Exercici Writer 11

Crea un nou document Writer.

Obre el document «momo.txt», copia el text i enganxa'l al nou document Writer.

Formata el text del document Writer com mostren la imatge i el document «momo.pdf».

Anomena el document Writer «ex_writer_11» i desa-ho a la teva memòria USB.

Interlineat senzill en tot el document

Exercici Writer 12

Obre el document «ex_writer_11.odt».

Canvia l'interlineat a 1,5 línies i fes un recompte de paraules, escrivint el nombre de paraules al final del document.

Desa el document amb el nom «ex_writer_12».

Exercici Writer 13

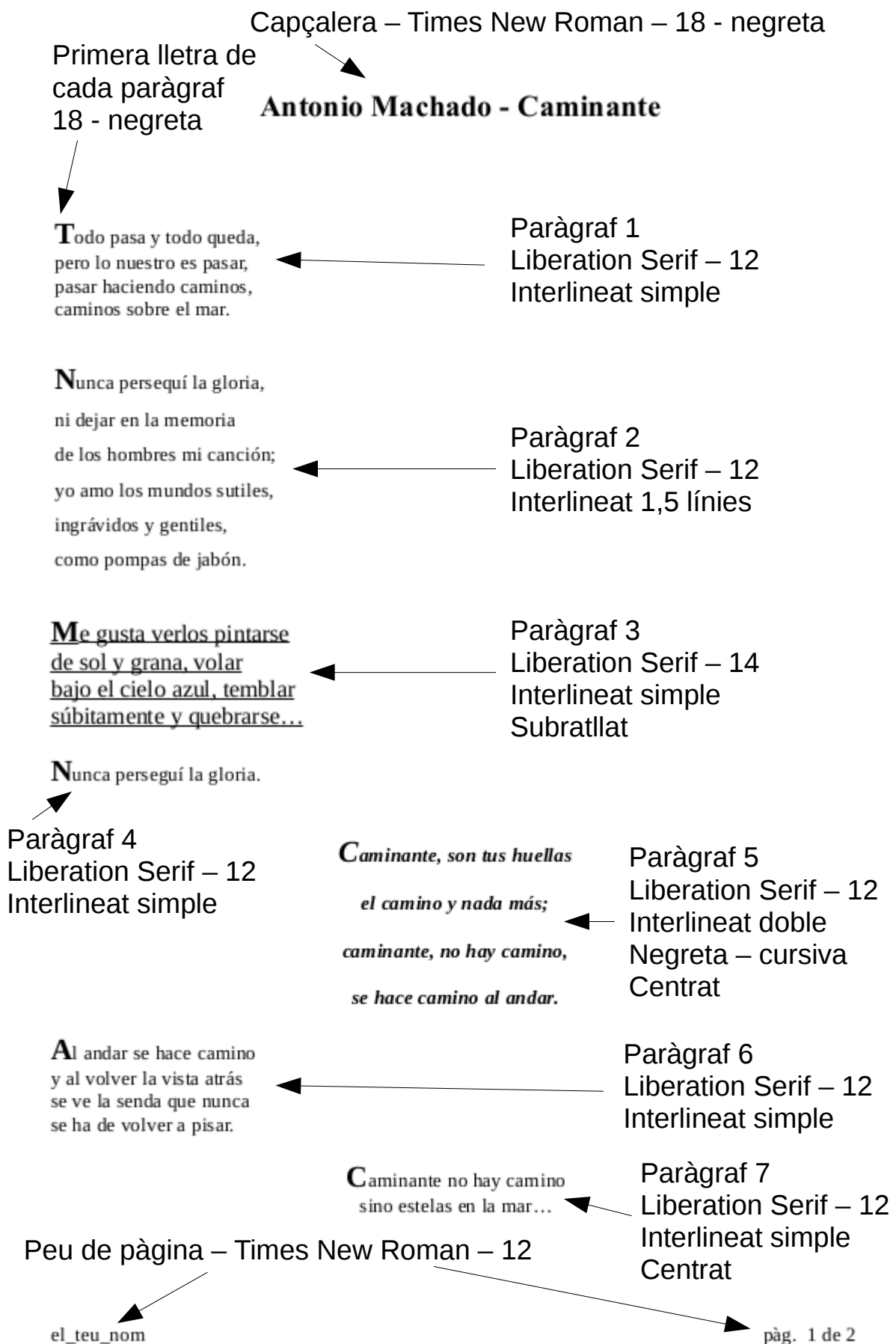
Crea un nou document Writer.

Obre el document «caminante.txt», copia el text i enganxa'l al nou document Writer.

Formata el text seguint les indicacions de les imatges de la següent pàgina.

El resultat ha de quedar semblant al del document «caminante.pdf»

Desa el document amb el nom «ex_writer_13».

Antonio Machado - Caminante

Paràgraf 8

Liberation Serif – 12

Interlineat simple

Dreta

Hace algún tiempo en ese lugar
donde hoy los bosques se visten de espinos
se oyó la voz de un poeta gritar
"Caminante no hay camino,
se hace camino al andar..."

Golpe a golpe, verso a verso...

Paràgraf 9

Liberation Serif – 12

Interlineat simple

Centrat

Murió el poeta lejos del hogar.
Le cubre el polvo de un país vecino.
Al alejarse le vieron llorar.
"Caminante no hay camino,
se hace camino al andar..."

Paràgraf 10

Arial – 12

Interlineat simple

Golpe a golpe, verso a verso...

Paràgraf 12

Comic Sans – 16

Interlineat simple

Centrat

Fons verd

Cuando el jilguero no puede cantar.
Cuando el poeta es un peregrino,
cuando de nada nos sirve rezar.
"Caminante no hay camino,
se hace camino al andar..."

Paràgraf 11

Liberation Serif – 12

Interlineat simple

Dreta

Golpe a golpe, verso a verso.

Paràgraf 13

Liberation Serif – 12

Interlineat simple

Color lletra

5 Text amb format i text pla

Un fitxer de text pla és el que està compost únicament per text sense format, només caràcters. Un dels sistemes de codificació més usats és l' [ASCII](#).

Se'ls coneix també com a fitxers de text simple, per manca d'informació destinada a generar formats (negretes, subratllats, cursives, mida, etc.) i tipus de lletra (per exemple, Arial, Times, Courier, etc.). El terme text pla prové d'una traducció literal del terme anglès plain text.

Les aplicacions destinades a l'escriptura i modificació d'arxius de text s'anomenen editors de text.

L'editor de text que utilitzem amb Ubuntu s'anomena Editor de text o GEDIT (en la versió en anglès).

A Windows un dels principals editors de text és Notepad o Bloc de notes.

IOS d'Apple pot utilitzar l'editor de text iEditor.

Els editors de text es solen utilitzar per escriure programari o per desar dades.

Amb els processadors de text com Writer (LibreOffice), Word (Microsoft) o Pages (Apple) s'escriuen textos amb format destinats ser llegits per persones una vegada impresos o transformats a documents pdf.

Els processadors de textos, a més de permetre formatar el text (mida i tipus de lletra, marges, negreta, cursiva, etc...), ofereixen la possibilitat d'inserir taules i imatges.

L'extensió d'un nom d'arxiu

Normalment, cada nom d'arxiu acaba amb un punt seguit de 3 o 4 lletres. Per exemple, els arxius o documents creats amb Writer acaben amb «**.odt**».

Aquest punt seguit de lletres s'anomena extensió i identifica la aplicació que utilitzarem nosaltres o el sistema operatiu per obrir el document.

En el cas de documents creats amb Word, l'extensió és «**.doc**» i un format d'arxiu d'imatge molt estès utilitza l'extensió «**.jpg**» .

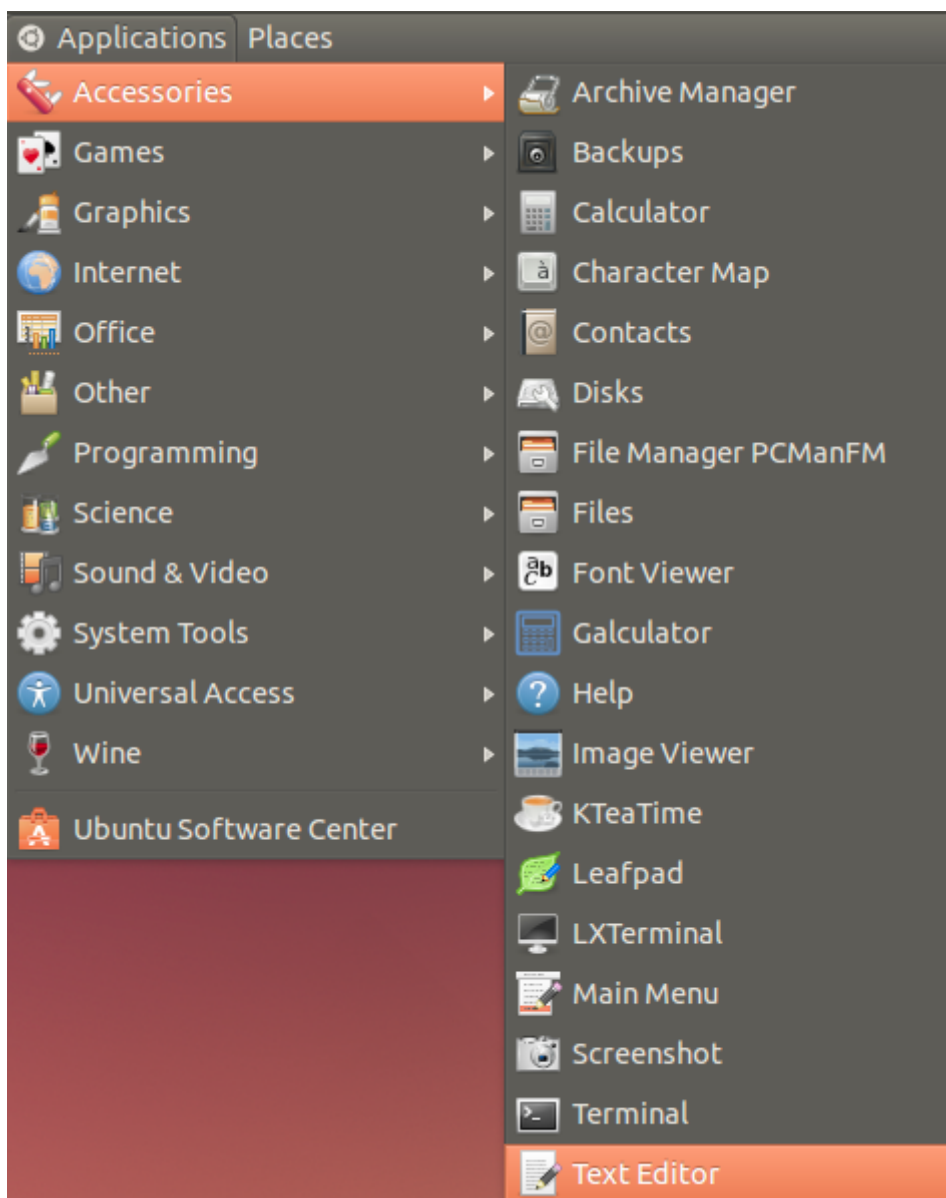
Pels arxius de text pla és convenient utilitzar l'extensió «**.txt**».

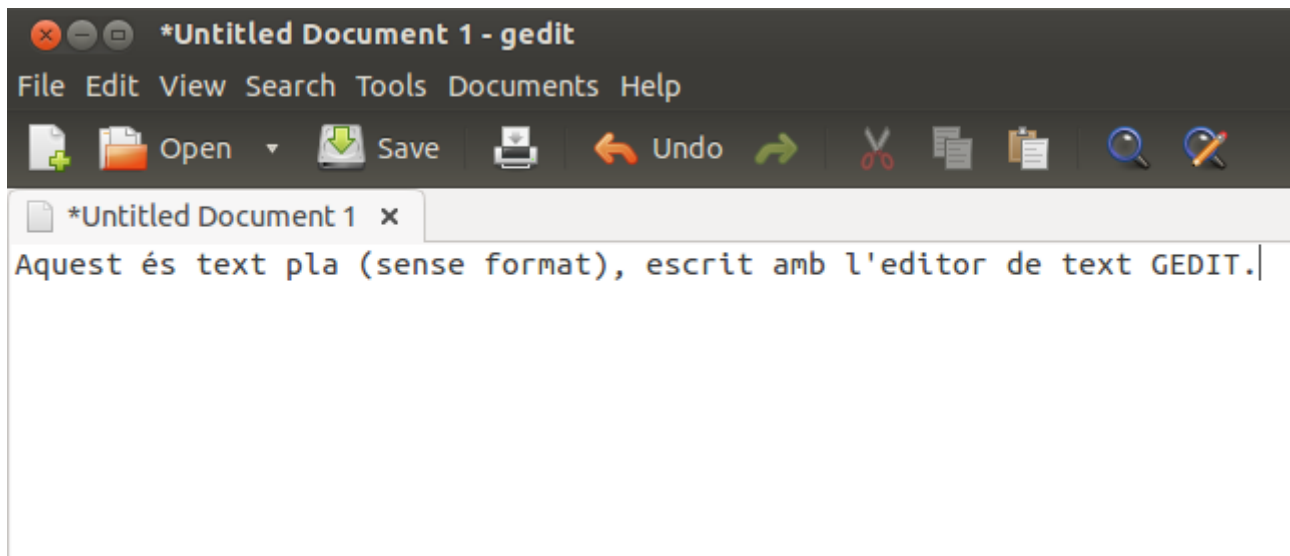
No és obligatori crear arxius amb extensió, però és molt convenient, ja que el sistema operatiu no sabrà amb quina aplicació obrir un document, si el seu nom no duu extensió.

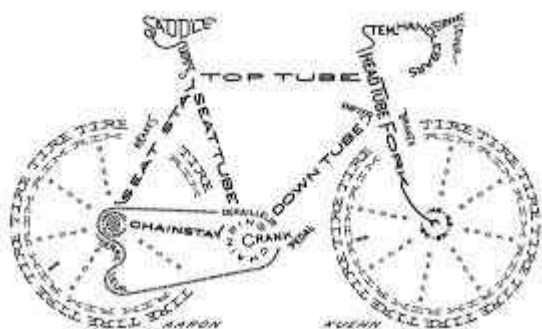
Creant un arxiu de text pla amb l'Editor de text (GEDIT)

Comencem obrint l'editor de text

Aplicacions → Accessoris → Editor de text

Pla de treball			Autor: Paulino Posada	
Procés tecnològic: Reparació d'una roda punxada				
Pas	Operació	Materials	Eines	Temps estimat
1	Desmuntar roda de la bici.		Clau anglesa	5 min
2	Treure la coberta (neumàtic) de la roda per accedir a la càmera punxada.		Palanques	5 min
3	Cercar un objecte punxant dintre de la coberta i treure-ho, per evitar que torni a punxar la càmera.		Pinces	5 min
4	Cercar el forat a la càmera.	Aigua	Poal, bomba d'aire	5 min
5	Netejar la zona al voltant del forat, posar-hi adhesiu i esperar 1 minut	Adhesiu	Paper de vidre	5 min
6	Posar parxe damunt forat.	Parxe		5 min
7	Col·locar càmera dintre de coberta, muntar coberta damunt la llanta i inflar la roda.		Palanques, bomba d'aire	10 min
8	Muntar roda en bici.		Clau anglesa	5 min